

Sociální zabezpečení Sociální služby

7.12.2011

Mirka Wildmannová
Katedra veřejné ekonomie

Zařazení SZ do systému

Blok existenčních jistot

- **Sociální zabezpečení**
- **Zaměstnanost**
- **Životní prostředí**

Sociální zabezpečení

- **Proč systém sociálního zabezpečení?**
 - *Proč vznikl sociální stát?*
- **Komu se služby poskytují?**
- **Za jakých okolností systém zabezpečuje?**
- **Kdo poskytuje zabezpečení?**
- **Kdo financuje sociální zabezpečení?**

Sociální zabezpečení – zařazení do systému

- **Nástroj, kterým se realizuje sociální politika**
 - **Oblast sociální politiky**
 - **Vývoj SZ je obrazem sociálně-politických úsilí ve společnosti**
 - ***Hlavní funkcí* je zabezpečení příznivých životních podmínek pro občany, jejichž potřeby nelze z objektivních důvodů zabezpečovat rozdělováním podle pracovního výkonu**
- = Souhrnné označení pro všechny sociální instituce poskytující poradenství, prevenci, materiální a peněžní plnění, služby a azyl k uspokojení základních potřeb**

Programy sociálního zabezpečení

- **Ve stáří, invaliditě a úmrtí**
- **V nemoci, v mateřství, často ve spojení se zdravotní péčí**
- **V nezaměstnanosti**
- **Rodiny s dětmi**
- **Sociální péče (péče o chudé)**

Typy základních systémů SZ

- **Liberální**
- **Charitativní**
- **Pojišťovací**
- **Zajišťovací**
- **Zaopatřovací**

Financování SZ

- 1. Bismarckův pojistný systém – výběr příspěvků**
 - průběžné financování
 - kapitálový systém
- 2. Beveridgův přístup – z veřejných fondů**

Finanční techniky SZ

- **Spoření**
- **Soukromé pojištění**
- **Podnikové zaopatření**
- **Sociální pojištění**
- **Státní zaopatření**
- **Sociální pomoc**

Soustava sociálního zabezpečení

- **Sociální pojištění**
- **Státní sociální podpora**
- **Sociální pomoc – sociální služby**

Sociální pojištění

- **Pojistné na důchodové zabezpečení**
- **Pojistné na nemocenské zabezpečení**
- **Příspěvek na státní politiku
zaměstnanosti**

Státní sociální podpora

- **Dávky poskytované na výši příjmu**
 - přídavek na dítě
 - sociální příplatek
 - porodné

- **Dávky nezávislé na výši příjmu**
 - rodičovský příspěvek
 - dávky pěstounské péče
 - pohřebné

Životní minimum

- Životní minimum plní v České republice oficiální hranici chudoby od konce roku 1991, kdy bylo stanoveno zákonem č. 463/1991 Sb., o životním minimu.
- Jeho uzákonění bylo reakcí na probíhající změny v české a slovenské ekonomice v rámci transformačního procesu, které by mohly mít nepříznivý dopad na určité sociální skupiny. Zejména se jedná o občany, kteří z nejrůznějších důvodů nemohou pracovat a jejichž schopnost uspokojovat základní životní (i sociální) potřeby je tak ohrožena.

Sociální pomoc od roku 2007

- v oblasti pomoci osobám, které se nacházejí v obtížné životní situaci díky jejich příjmové nedostatečnosti (dávky podmíněné zdravotním stavem zůstaly, ale jejich objem vzrostl o 3,1%).

Legislativně můžeme SP vymezit od roku 2007 dvěma zákony:

- zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách a
- zákonem č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi

Částky ŽM a EM v roce 2011 (v Kč za měsíc)

Údaje MPSV	Účinnost od: 1. 1. 2007
Částka životního minima - pro jednotlivce	3 126
- pro první osobu v domácnosti	2 880
- pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	2 600
- pro nezaopatřené dítě ve věku - do 6 let	1 600
- 6 až 15 let	1 960
- 15 až 26 let	2 250
Částka existenčního minima	2 020

Sociální pomoc

- **Zabezpečuje občany, kteří se nacházejí v obtížné životní situaci**
 - **Občan v hmotné nouzi**
 - **Občan v sociální nouzi**

Metody sociální pomoci – sociální práce

Formy sociální pomoci

- **Sociálně – právní ochrana**
- **Finanční výpomoc**
- **Příspěvek na živobytí, mimořádná okamžitá pomoc, doplatek na bydlení**
- **Půjčka na živobytí**
- **Sociální služby**

Mezinárodní organizace činné v sociálním zabezpečení

Mezinárodní vládní organizace

- **Hospodářská a sociální rada OSN**
- **Mezinárodní organizace práce**
- **Rada Evropy**
- **Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj**

Mezinárodní nevládní organizace

- **Mezinárodní asociace sociálního zabezpečení**
- **Profesní organizace (např. Mezinárodní sdružení sociálních pracovníků, Mez. sdružení soc. škol)**
- **Církevní sociální instituce**

Sociální služby

- Zařazení : *odvětví rozvoje člověka*
- Forma sociální pomoci
- Cíl: zabezpečit občana po dobu, kdy není schopen zabezpečovat svoje potřeby vlastním přičiněním

Typologie sociálních služeb

- **Sociální poradenství**
- **Ubytování - dočasné**
- **Denní pobyty**
- **Stravování**
- **Pečovatelské služby**
- **Krizová centra**
- **Zařízení pro občany společensky nepřizpůsobivé**
- **Komunity**
- **Sociálně-právní ochrana**
- **Ústavní sociální péče**

Shrnutí

Proč stát zabezpečuje sociální rizika?

Proč zařazujeme systém sociálního zabezpečení do bloku existenčních jistot a sociální služby do odvětví rozvoje člověka?

Je současný systém sociálního zabezpečení dostačující?

Je zohledněn princip spravedlnosti?

Je sociální zabezpečení jediným systémem zabezpečující sociální rizika?